

تاثیر مشاوره بر انتخاب رشته نوجوانان

ابراهیم عسگریپور (نویسنده مسئول)^۱، مصطفی عرب جعفری^۲، فرشاد بهارلویی^۳

^۱ شهیدآیت نجف آباد، نجف آباد shankmatin77@gmail.com

^۲ شهید آیت نجف آباد، محمدآباد Shankmatin77@gmail.com

^۳ شهیدآیت نجف آباد، نجف آباد Shankmatin77@gmail.com

چکیده

انتخاب رشته به دلایل مختلفی از اهمیت بالایی برخوردار است چرا که موفقیت تحصیلی و موقعیت‌های شغلی فرد در آینده را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اگر انتخاب رشته با آگاهی و تجربه‌ی کافی انجام نشود موجب می‌شود تا در آینده فرد به موقعیتی که لایق آن است نرسد و به تحصیل در رشته‌ای بپردازد که به آن علاقه‌ی کافی و استعداد لازم را ندارد. در این مقاله قرار است به اهمیت و تاثیر مشاور در انتخاب رشته با روش جمع آوری اطلاعات به کمک مقاله و کتب و رسانه ها و... بپردازیم.

واژه‌های کلیدی

مشاور-اهمیت انتخاب رشته-موفقیت

۱. متن مقاله

انتخاب رشته یکی از مهم‌ترین مراحل زندگی هر فردی است و تأثیر زیادی در سرنوشت او می‌گذارد. به همین دلیل لازم است تا با دقت و آگاهی کافی انجام شود. انتخاب رشته در ابتدا برای مشخص کردن رشته‌ی مورد نظر (ریاضی، تجربی، انسانی، هنر و زبان) در دبیرستان و بعد از آن برای ورود به زمینه مورد علاقه در دانشگاه لازم است و اغلب محصلان را با چالش‌های زیادی رو به رو می‌کند. هرچقدر فرد رتبه‌ی بهتری داشته باشد انتخاب رشته‌ی او حساسیت بیشتری دارد، اگر به درستی برای انتخاب رشته اقدام نشود ممکن است پیامدهای نه چندان مطلوبی داشته باشد به همین دلیل مشاوره برای انتخاب رشته ضرورت می‌یابد؛ چرا که به افراد کمک می‌کند با دید بازتری دست به انتخاب بزنند و تمام جوانب را در نظر بگیرند.

دلایل اهمیت مشاوره برای انتخاب رشته

انتخاب رشته به دلایل مختلفی از اهمیت بالایی برخوردار است چرا که موفقیت تحصیلی و موقعیت‌های شغلی فرد در آینده را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اگر انتخاب رشته با آگاهی و تجربه‌ی کافی انجام نشود موجب می‌شود تا در آینده فرد به موقعیتی که لایق آن است نرسد و به تحصیل در رشته‌ای پردازد که به آن علاقه‌ی کافی و استعداد لازم را ندارد. به همین خاطر لازم است تا این مسئله توسط شخصی آگاه و با تجربه انجام شود، مشاور معمولاً تمام جنبه‌های مختلف مانند علاقه، استعداد، موقعیت اجتماعی و شغلی، بازار کار، ظرفیت دانشگاه‌ها، مسئله‌ی سهمیه‌ها و بسیاری از موارد دیگر را بررسی می‌کند و به صورت کلی با دید بازتری به این مسئله نگاه می‌کند و سپس برای انتخاب رشته اقدام می‌کند و راهنمایی‌های لازم را می‌دهد.

مشاوره برای انتخاب رشته خوب چه ویژگی‌هایی را در نظر می‌گیرد؟

انتخاب رشته‌ی خوب موجب می‌شود تا فرد بتواند در رشته‌ای بر اساس استعداد و علاقه‌ی خود، تحصیل کند و در آینده نیز از موقعیت شغلی مناسب برخوردار باشد. همچنین انتخاب مناسب باعث می‌شود تا زحمات چندین ساله‌ی فرد به ثمر بنشیند و نتیجه‌ی خوبی بدهد. بنابراین مشاوره ویژگی‌هایی همچون استعداد و علاقه شما را در نظر می‌گیرد و متناسب با آن‌ها لیستی از رشته‌های مناسب را در اختیار شما قرار می‌دهد.

این نکته را در نظر داشته باشید که هر فردی در زمینه‌ی خاصی استعداد و علاقه دارد و ممکن است در رشته‌ای که بسیار محبوب است قبول شود اما به دلیل نداشتن علاقه موفقیت چندانی کسب نکند، اما در رشته‌ای که چندان پرمخاطب و محبوب نیست به دلیل داشتن استعداد و علاقه در آن زمینه موفق شود و حتی درآمد خوبی نیز کسب کند.

ویژگی‌های مشاور تحصیلی خوب چیست؟

انتخاب مشاور مناسب نیز از اهمیت بالایی برخوردار است، زیرا تأثیر بسزایی در نتیجه‌ی انتخاب رشته دارد. به صورت کلی مشاورینی خوب هستند که آنالیز دقیقی از رتبه و قبولی‌های سال گذشته داشته باشند و بتوانند آن را با رتبه‌ی شما تطبیق دهند، خبره و با سابقه باشند، تخصص همراه با تجربه در مشاوره تحصیلی داشته باشند، در ارائه برنامه ریزی‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت برای شرایط مختلف داوطلبان توانمند باشند، رشته‌های دارای بازار کار و مورد علاقه‌ی داوطلب را در الویت قرار دهند، رشته‌ها را براساس رنکینگ دانشگاه‌ها دسته بندی کنند، دارای فن بیان مناسب باشند و انتخاب‌هایی که در نظر دیگران بسیار گم هستند و شانس قبولی را با رتبه‌های بالا افزایش می‌دهد را شناسایی کنند.

نشمین کنفرانس ملی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

مزیت‌های مشاوره برای انتخاب رشته چیست؟

معمولا زمانی که نتایج رتبه‌ها می‌آید افراد سردرگم می‌شوند و به دلیل نداشتن زمان کافی نمی‌توانند به خوبی مسائل مختلف را بسنجند، به همین خاطر در این مدت مشاور به آن‌ها کمک می‌کند تا از سردرگمی بیرون بیایند و بتوانند در این فرصت محدود به درستی انتخاب رشته کنند.

همچنین مشاورین تحصیلی معمولا از ظرفیت‌های دانشگاه، سهمیه‌ها، آینده‌ی شغلی و بازار کار به خوبی اطلاع دارند و از ویژگی‌های فردی مثل استعداد، علاقه، ضریب هوشی و بسیاری از موارد دیگر که در این زمینه اهمیت دارد آگاه هستند، به همین خاطر می‌توانند راهنمایی‌های مفیدی ارائه دهند و فرد را از سردرگمی بیرون بیاورند.

پیامدهای انتخاب رشته نادرست چیست؟

اگر فردی بدون مشورت با دیگران و کسب تجربه و آگاهی برای انتخاب رشته اقدام کند ممکن است انتخاب خوبی نداشته باشد؛ در این شرایط احتمال افت تحصیلی نیز وجود دارد که تبعات آن شامل سرخوردگی، شکوفا نشدن استعداد، نداشتن رضایت شغلی، لذت نبردن از زندگی، درجا زدن و هدر دادن عمر می‌شود..

پیامدهایی که گفته شد تاثیرات منفی دیگری در جنبه‌های دیگر زندگی می‌گذارد و موجب می‌شود تا کیفیت زندگی فرد پایین بیاید. مشاوره برای انتخاب رشته از چنین پیامدهایی جلوگیری می‌کند؛ اگر از ابتدا با فرد آگاه و با تجربه‌ای مشورت شود تا حد زیادی جلوی این اتفاقات گرفته می‌شود و در مسیری که در آن موفق است قدم می‌گذارد.

مشاوره تحصیلی در زمینه انتخاب رشته و راهنمایی شغلی

در این زمینه مشاور به دانش آموز کمک می‌کند با اطلاع از ویژگیها و شرایط خود، رشته‌ها و شرایط جامعه تصمیم مناسبی در مورد انتخاب رشته تحصیلی‌اش اتخاذ کند. چنین فرایندی چه در سال اول دبیرستان و برای انتخاب رشته تحصیلی دوره متوسط صورت بگیرد و چه برای انتخاب رشته دانشگاهی تفاوت چندانی نمی‌کند. آشنایی مشاور با ویژگیها و مقررات موجود مربوط به هر دوره (متوسط یا

نشتمین کنفرانس ملی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

دانشگاهی) بسیار حائز اهمیت است. مشاور تلاش می کند علاوه بر اینکه مراجع را از جنبه های مختلف هوشی ، استعداد و علایق شناسایی کند بلکه این شناخت را با شناخت های خود دانش آموز در هم می آمیزد و با در نظر گرفتن مقررات بیرونی و شرایط ویژه جامعه اقدام به تصمیم گیری کند .

ویژگی های خود دانش آموز که باید شناسایی شوند عبارتند از: میزان بهره هوشی ، نمرات تحصیلی او ، تعیین نقاط قوت و ضعف او در دروس مختلف ، بررسی علایق و استعداد های او در زمینه رشته ها و مشاغل. برای اینکار گاهی مشاور از آزمون هایی چون تست هوش ، آزمون رغبت سنج و آزمون های سنجش استعداد کمک می گیرد. از سوی دیگر باید دانش آموز شناخت کاملی نیز از خود رشته تحصیلی بدست آورد. اینکه چه دروسی در آن مطالعه می شوند، آینده شغلی آن چیست؟ و ...

اهمیت مشاوره انتخاب رشته

بسیاری از بچه هایی که مدرسه را به اتمام رسانده و برای رفتن به دانشگاه در کنکور شرکت کرده اند، با محیط دانشگاه و سیستم آموزش دانشگاهی آشنایی ندارند و نمی توانند به درستی رشته دلخواه خود را انتخاب کنند. موارد بسیاری بوده که فرد در آن سن به دلیل عدم آگاهی کافی، رشته خاصی را انتخاب کرده ولی بعد از رفتن به دانشگاه از انتخاب خود پشیمان شده و در بعضی موارد حتی از تحصیل در رشته مورد نظر انصراف داده است. در حال حاضر به دلیل تعداد زیاد رشته هایی که در دانشگاه ارائه می شود، پدر و مادر نیز به تنهایی نمی توانند به فرزند خود در پیدا کردن رشته دلخواه کمک کنند. علاوه بر آن به دلیل پیچیده بودن فرآیند انتخاب رشته و عناوین مختلف در دفترچه راهنما لازم است که از راهنمایی های یک فرد کارشناس در این زمینه استفاده شود.

برای انتخاب رشته دانشگاه آزاد شما مجاز به انتخاب ۱۰۰ کد رشته و برای انتخاب رشته دانشگاه سراسری (روزانه، شبانه، غیرانتفاعی، پیام نور، بین الملل و ...) مجاز به انتخاب ۱۵۰ کد رشته می باشید. غالباً توصیه می شود که در ابتدا کدهایی را انتخاب کنید که شانس قبولی شما برای آن ها با توجه به رتبه و ترازتان پایین است. بعد از آن انتخاب های واقع بینانه را قرار دهید. این بخش بسیار حائز اهمیت است و لازم است که به درستی انتخاب شود. مشاور انتخاب رشته با توجه به تجربیات و قبولی های سال قبل، در این بخش می تواند به شما کمک بسیاری بکند تا انتخاب های درستی با توجه به رتبه خود داشته باشید. حدوداً نیمی از فرم انتخاب رشته خود را به این بخش اختصاص دهید. در آخر کد رشته هایی را وارد کنید که احتمال قبولی شما در آن ها بسیار زیاد است با این کار مطمئن می شوید که در بدترین حالت مجبور نمی شوید که یک سال دیگر دوباره در کنکور شرکت کنید.

گاهی اوقات بعضی افراد رتبه شان از چیزی که انتظار داشتند، بالاتر است که در نتیجه ممکن است نا امید شوند و دیگر انگیزه ای برای انتخاب رشته نداشته باشند. اما در پاسخ به این افراد باید گفت که در بسیاری موارد حتی اگر رتبه تان بالاتر از صورتان باشد، با یک انتخاب رشته درست می توانید به هدف خود نزدیک شوید. مشاوره انتخاب رشته در این شرایط می تواند بسیار کمک کننده باشد.

نشتمین کنفرانس ملی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

ضرورت مشاوره تحصیلی برای دانش آموزان

مشاوره تحصیلی به دانش آموزان کمک می‌کند ویژگیها و استعدادهای خود را بهتر بشناسند و به شرایط و خصوصیات که یا توجهی به آنها نداشته‌اند و یا میزان توجه به آنها کمتر بوده است با دقت بیشتری نگاه کنند. علاوه بر این اطلاعات آنها را در زمینه‌های مختلف تحصیلی بالاتر بوده و در صورت وجود نواقصی در عملکردشان آنها را شناسایی کرده و راه‌حلهایی برای رفع نواقص ارائه می‌کند. به این ترتیب دانش آموزان می‌توانند عملکرد بهتری نسبت به قبل در زمینه درسی داشته باشند انتخابهای مفیدی انجام دهند و اشکالات احتمالی را رفع نمایند.

مشاوره تلفنی انتخاب رشته

از زمانی که رتبه‌ها اعلام می‌شود تا زمانی که مهلت انتخاب رشته به پایان می‌رسد، معمولاً فرصت زیادی در اختیار نخواهید داشت و ممکن است مشغله‌های خانواده این امکان را فراهم نکنند که به صورت حضوری بتوانید یک مشاور خوب برای انتخاب رشته پیدا کنید. در این صورت می‌توانید از خدمات مشاوره تلفنی انتخاب رشته استفاده کنید و به راحتی با مشاورین مجرب در این زمینه ارتباط برقرار کنید. همچنین لازم به ذکر است که در مشاوره تلفنی با توجه به این که هزینه‌های اضافی از جمله هزینه رفت و آمد حذف می‌شود، شما می‌توانید با هزینه کمتری از مشاوره انتخاب رشته بهره‌مند شوید. علاوه بر آن ممکن است شما در شهر یا منطقه‌ای زندگی کنید که دسترسی به یک مشاور خوب تحصیلی برایتان امکان‌پذیر نباشد. در این شرایط می‌توانید با استفاده از مشاوره تلفنی با بهترین مشاورین انتخاب رشته از سرتاسر کشور ارتباط برقرار کنید.

نتیجه

انتخاب رشته دانشگاه یکی از مراحل مهم و سرنوشت‌ساز در زندگی هر فرد محسوب می‌شود. بعد از شرکت در کنکور، دریافت کارنامه و مشخص شدن رتبه، لازم است که افراد با هوشیاری و آگاهی کافی فرآیند انتخاب رشته را انجام دهند. می‌توان گفت که انتخاب رشته حتی به اندازه کنکور حائز اهمیت است، پس باید قبل از شروع این فرآیند در خصوص مواردی از جمله قسمت‌های مختلف کارنامه، انواع سهمیه، رشته‌های متمرکز و نیمه متمرکز، رشته‌های بومی، استانی و کشوری و سایر مواردی که در دفترچه ذکر می‌شود، اطلاعات کافی به دست آورید.

علاوه بر آن لازم است که شما با هزینه و امکانات هر کدام از دانشگاه‌های دولتی، آزاد، غیر انتفاعی، پیام نور و بین الملل آشنا باشید و از همه مهم‌تر در خصوص رشته‌های مختلف و آینده شغلی مربوط به آنها جست و جو کنید. کمک گرفتن از یک مشاور مجرب در این زمینه می‌تواند بسیار مفید باشد زیرا این افراد دارای اطلاعات کافی در خصوص موارد ذکر شده می‌باشند و می‌توانند به شما در رسیدن به رشته دلخواهتان کمک کنند.

ششمین کنفرانس ملی
علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار

6th National Conference on
Humanities and Education With a focus on sustainable development
www.mpconf.ir

منبع:

- دکتر فرزاد طباطبایی ضرورت و مزایای مشاوره انتخاب رشته
- ارایه مطلب در زمینه علوم تربیتی و مدیریت
- غلام رضا سرمد (۱۳۷۵) عوامل موثر در انتخاب رشته تحصیلی شماره ۱۰۹
- پروین مقدم سلیمی (۱۳۸۹) مشوره انتخاب رشته دانشگاهی شماره ۱۹

سرای مشاور ایران